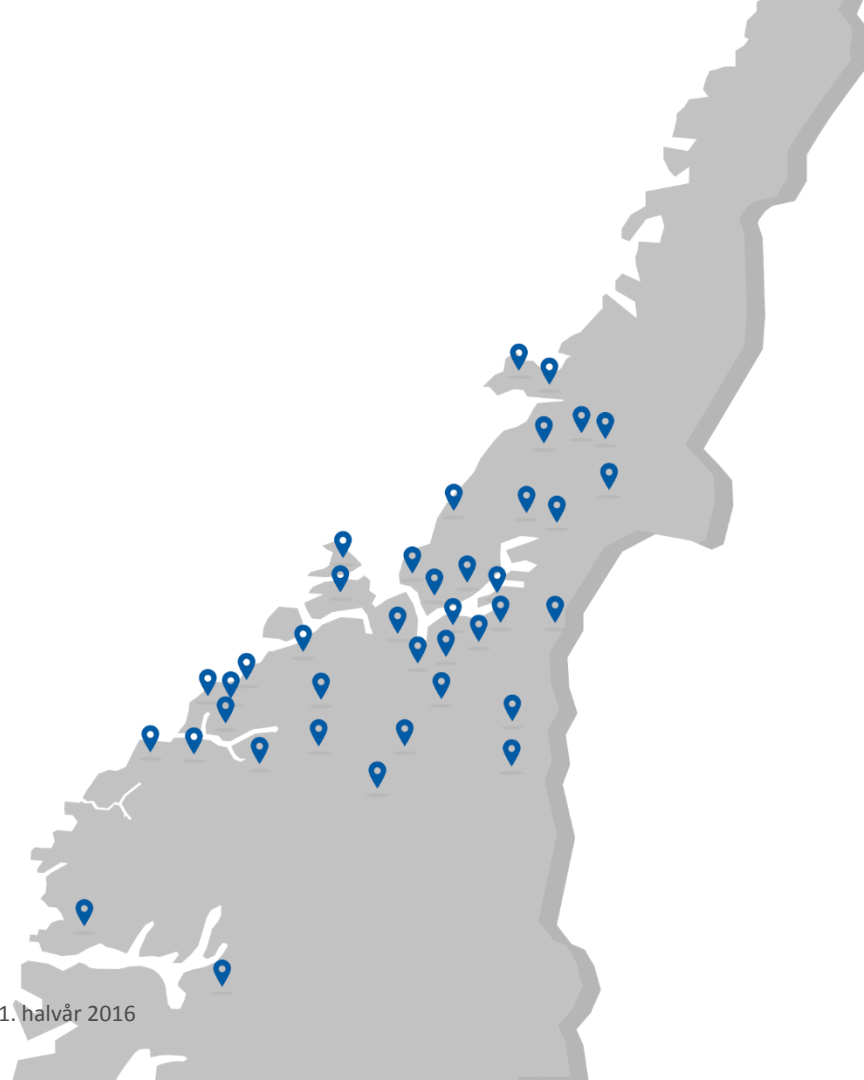

Regnskap 1. halvår 2016

11. august 2016

Finn Haugan, konsernsjef

SpareBank 1 SMN, regionens viktigste finansinstitusjon

Oversikt

- 211 000 privatkunder og 13 000 bedrifter i Trøndelag og i Møre og Romsdal. Markedsleder i regionen
- Norges nest største sparebank med 176 milliarder i utlånskapital
- Sterk posisjon med fysisk og digital tilstedeværelse
- Finanskonsern med komplett produktspekter
- Medeier SpareBank 1 alliansen

Historie

- Etablert i 1823
- Midt Norges regionbank siden 1985
- Børsnotert siden 1994
- SpareBank 1 alliansen fra 1996
- I Romsdal fra 2005 etter oppkjøp av Romsdals Fellesbank AS
- På Sunnmøre fra 2009 etter oppkjøp av BN Bank
- Førsteklasses resultat- og soliditetshistorikk

Sterk underliggende drift, men økte tap

Kjernevirksomheten er god. Økte driftsinntekter og ingen vekst i kostnader

Banken effektiviseres og antall årsverk reduseres

Banken vokser både på lån, innskudd, forsikring, sparing, eiendomsmegling og regnskap

Økte tap knyttet til oljerelatert virksomhet. Tidligere varslet tapsforventning på 450 – 500 millioner for hele 2016 opprettholdes

Sterk soliditet. Banken vil nå kapitalmålet

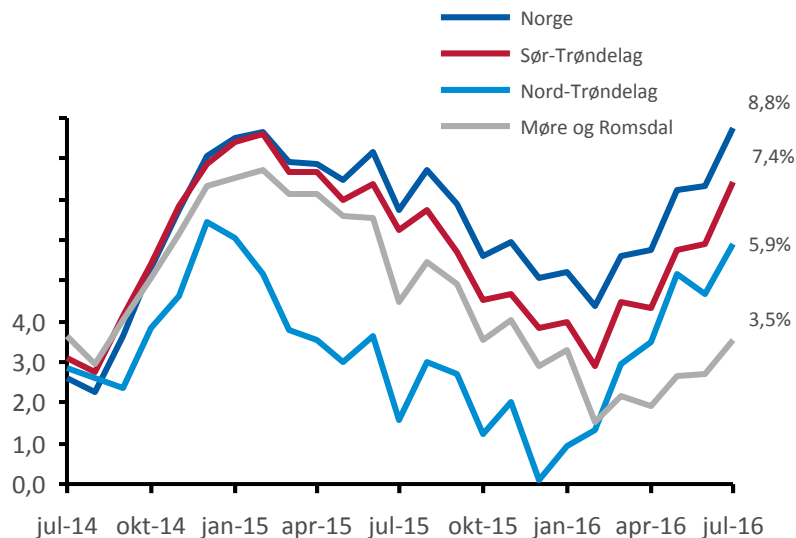
Godt resultat i SpareBank 1 Gruppen og høy avkastning finansielle eiendeler

Trøndelag og Møre og Romsdal

Høy boligprisvekst og lav ledighet

12 måneders prosentvis vekst i boligpriser

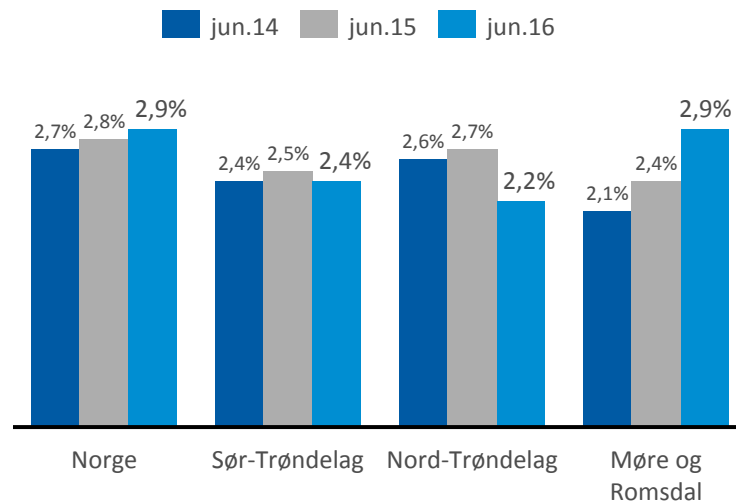
Juli 2014 – Juli 2016

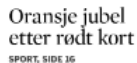
1. halvår 2016

Helt ledige i prosent av arbeidsstyrken.

Månedstall Juni 2014 – Juni 2016

Offshore servicefartøy, en portefølje under omstrukturering

Skjebnetid for Rem

Det er knytt stor spenning til om ein hemmeleg kjøpar kan velte kriseplanen Rem har lagt for refinansiering av reiarlaget i Herøy.

NYHETER, SIDE 7

Ledelsen garanterer løbbene til ansatte

Handwritten note: *Handwritten text, mostly illegible due to blurriness. Appears to be a list or notes related to the document's content.*

Vil skape stort norsk redde

Nuomen sijainnissa on ollut merkittäviä muutoksia. Ennen toisen maailmansodan alkua Suomessa oli noin 1,5 miljoonaa asukasta. Sen jälkeen väkiluku on kasvanut jatkuvasti, ja nykyään Suomessa on noin 5,5 miljoonaa asukasta. Väestönkasvu on ollut nopeaa, ja se on johtanut siihen, että Suomessa on nykyään enemmän ihmisiä kuin ennen toista maailmansotaa.

Havila-reder Per Sævik mener bransjen, inkludert ham selv, har betydelig ansvar for krisa offshore-næringa på Sunnmøre er i. – Vi mistet respekt for lån i milliardklassen, sier han.

NÆRINGS- og SLIV. SIDE 10

Kamp om sunnmørsrederi

Blåde Kjell Inge Røkke (tx) og Kristian Slem har kastet seg inn i kampen om offshore-rederiene på Sunnmøre. Slem mener sjøl han er rett mann.

DEBATT. SIDE 18

- Milliarden i banken har eg ikkje bruk for

- Åge Remøy utvarar mot at for mange reiarlag følgjer kursen til Rem - oppmodar lokal kapital om å trø til

EDSNAYAG

Åge Kvernøy er ikke opptatt av å ligne tap, men han er uroa for følgene av at lokalt eierskap går tapt.

1000

[illegible]

Vest-Aktieselskabet har besluttet at sælge aktierne til et beløb af 10 millioner kroner. Det betyder, at aktierne vil sælges til et beløb af 10 millioner kroner. Det betyder, at aktierne vil sælges til et beløb af 10 millioner kroner.

- Som lokal

OFFSHORE-KRISA

Kontrollen med navet i maritim næring i nordvest kan glippe. Hvor er de lokale kapitalistene som ser mulighetene som Rakke nå griper?

Denne uka måtte Age Rem
kaste inn håndkleet i kampen
om kontrollen over Rem O
shore. I motsetning hjørne av ri
gen står Kjell Inge Røise i
Solstad Offshore.

Om det er Række med skat forhindrer inn mot Farska redneriet, Kristian Sierms (S&P Offshore) eller Jon Fredrikse som handler, er visst. Men m vil sjo, rødt. At kontrollen n et redet finansier er inge krise. Klir alle eller de flest avst av fyrkontrollen i fros tida, er det alvorlig for regionen

Kapitalen sifter. Åge Krensen bærer sinne. Sammenhengene i går er minnet om kapitalen om å treffe til. Han er lokalpatriot, og er bevisst sin utvikling av næringslivet i lokalsamfunnet på Sunnmøre. Om hovedkontorene for bedrifter blir flyttet ut.

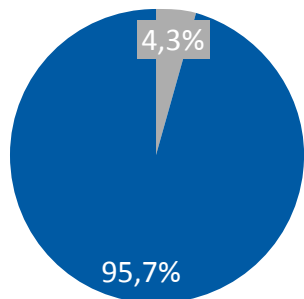
STORMFULT: Kampen for å få et trygg havn er også like stor for offiserene selv. To av så langt tre for sammensikt kontroll, har representant ved Rom-bånen med det talende navnet vitter Gamblers. Han er i foruten, og kan på samme veg i laget en kort tid. Det kan bety at hardt slag for maritime næring i nordvest og næringsutviklings i regionen. [LES MER](#)

Offshore Service Fartøy

Markedssegmenter

	PSV	AHTS	Standby	Subsea	Seismikk	Lekter	Øvrig
EAD MNOK	1.955	543	143	2.076	494	272	841
Andel	31%	9%	2%	33%	8%	4%	13%
Antall fartøy	36	7	3	11	9	15	

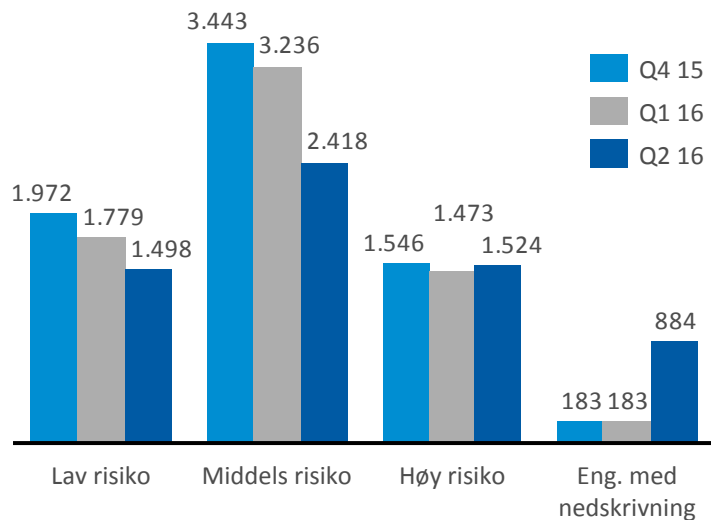
Offshore Service Fartøyer utgjør 4,3 % av samlet EAD

Offshore Service Fartøy

Fordeling på risikoklasser

4. kvartal 2015 – 2. kvartal 2016 (mill kroner)

1. halvår 2016

Nedskrivninger fordelt på risikoklasse og andel av EAD

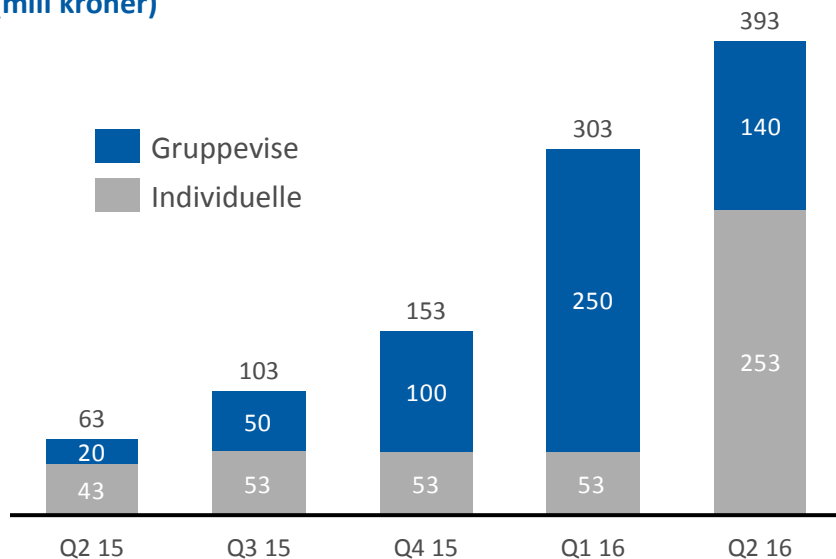
30. juni 2016

mill kr	EAD	Individ- uelle	Gruppe- vise	Sum	Andel av EAD
Lav risiko	1.498	0	4	4	0,3 %
Middels risiko	2.418	0	23	23	1,0 %
Høy risiko	1.524	0	112	112	7,4 %
Eng. med nedskrivninger	884	253	0	253	28,6 %
Totalt	6.324	253	140	393	6,2 %

Offshore Service Fartøy

Utvikling i tapsnedskrivninger fra 2. kvartal 2015 til 2. kvartal 2016

(mill kroner)

Kommentar

- Utgjør 4,3 % av samlet kredittportefølje
  - 5,5 mrd. med pant i fartøy
  - 0,8 mrd. i øvrig finansiering
- Eksponering redusert med 900 mill. (-12 %) siste 12 måneder
  - Salg av fartøy
  - Ordinære og ekstraordinære nedbetalinger
- Det er bankens vurdering at 40% av porteføljen er innenfor høy risiko
- Dette er reflektert i de individuelle og gruppevise nedskrivningene

Regnskap 1. halvår 2016

Overskudd 771 mill kroner (871 mill), egenkapitalavkastning 10,9 % (13,7 %)

Ren kjernekapitaldekning 14,1 % (12,7 %)

Resultat kjernevirksomhet 487 mill kroner (718 mill) etter tap. Tap på utlån 287 mill kroner (56 mill)

Utlånsvekst PM 10,2 % (8,2 %) og NL 0,4 % (8,6 %), innskuddsvekst 1,3 % (11,4 %) siste 12 måneder

Nullvekst i kostnader i morbanken

Bokført verdi per egenkapitalbevis 69,18 kroner (64,18), resultat per egenkapitalbevis 3,71 kroner (4,31)

Sterk resultatutvikling i datterselskapene. Styrker sin markedsposisjon

SpareBank 1 Finans Midt-Norge

- Resultat før skatt på 48,5 mill (43,4 mill)
- Solid markedsposisjon
- Leasing 2,2 mrd, billån 2,4 mrd
- Sparebanken Sogn og Fjordane inn som eier og distributør fra 2016

EiendomsMegler 1 Midt-Norge

- Meget godt halvårsresultat før skatt på 43,3 mill (29,2 mill)
- 40% markedsandel, sterk synergi med banken

SpareBank 1 SMN Regnskapshuset

- Resultat før skatt på 25,9 mill (20,3 mill)
- Stabilt høy omsetningsvekst
- Langsiktig strategi med konsolidering av bransjen og bygge synergi med banken
- Digitaliserer distribusjonsmodellen

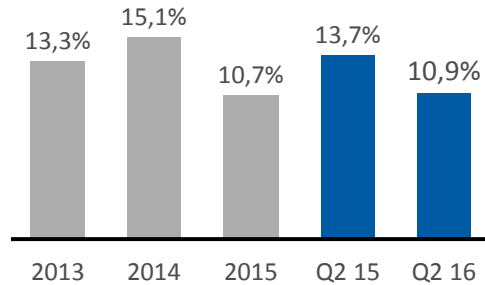

SpareBank 1 Markets

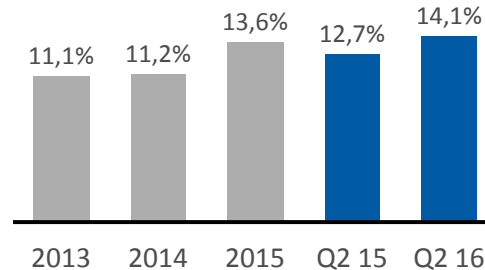
- Resultat før skatt 5,5 mill
- Komplette spekter av kapitalmarkeds-tjenester i samarbeid med eierbankene
- SpareBank 1 Markets datterselskap av SMN fra Q2-2015

Sterk soliditet og god inntjening. Som forventet økte problemlån

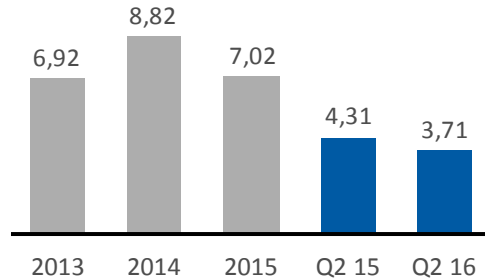
Egenkapitalavkastning

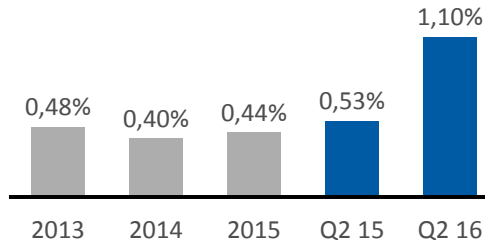
Ren kjernekapitaldekning

Resultat per egenkapitalbevis

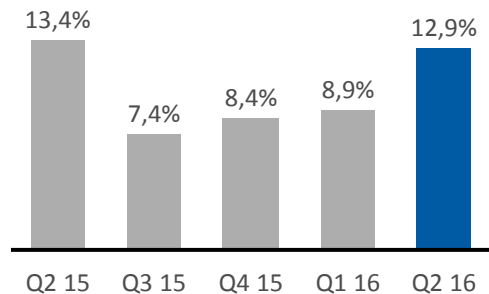

Misligholdte og andre tapsutsatte lån i prosent av brutto utlån

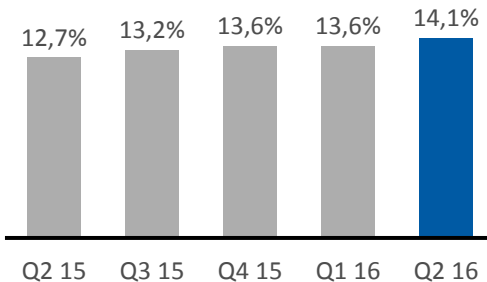

Nøkkeltall, kvartalsvis utvikling

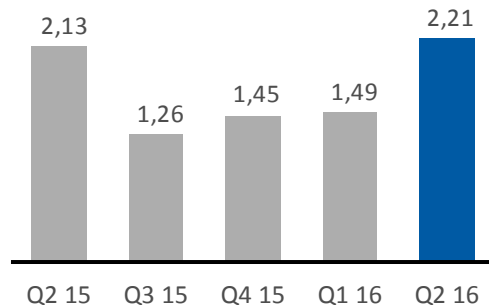
Egenkapitalavkastning

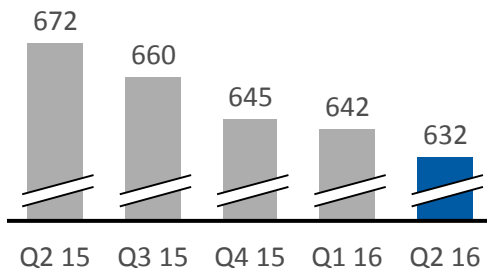
Ren kjernekapitaldekning

Resultat per egenkapitalbevis

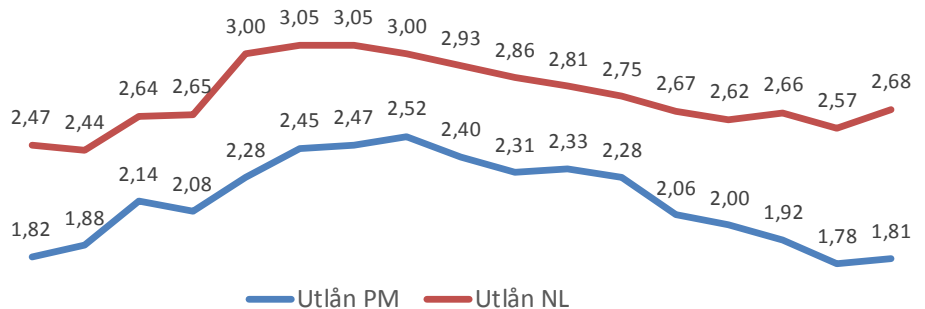
Morbanken effektivisert. Utvikling årsverk

1. halvår 2016

Utlånsmarginer

Marginer utlån PM og BM fra Q2 2012 per kvartal

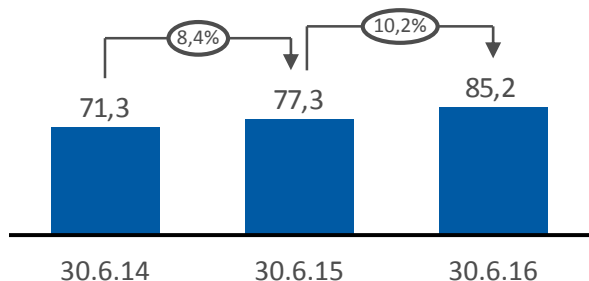

Kommentar

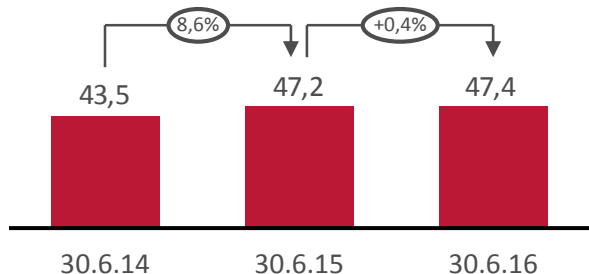
- Hard priskonkurranse på boliglån
- Seks renteendringer på de beste boliglånene er gjennomført de siste to år, den siste med virkning fra juni 2016
- Marginøkninger på lån til næringslivet gjennomført i andre kvartal

Utlånsvekst 6,5 % siste 12 måneder

Utlånsvekst PM 10,2 %, hittil i år 5,5 %

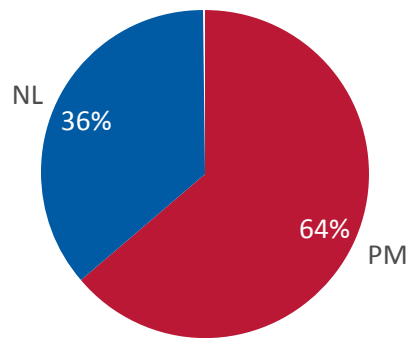
Utlånsvekst NL 0,4 %, hittil i år 1,6 %

Høy boliglånsvekst

- Av boliglånsveksten er 2/3 egne kunder og 1/3 nye kunder
- Begrenset utlånsvekst til næringslivet i tråd med kapitalplanen

Utlånsfordeling

Innstramming av kredittpraksis ble iverksatt i første kvartal 2016 for å møte økt etterspørsel, og sikre at vi kun rekrutterer kunder med ønsket risiko

- Som eneste bank innført absolutt krav til maksimal gjeldsgrad
- Stiller økte krav til sikkerhet ved bud over 10% av prisantydning
- Samlet har tiltakene gjort at vi har en forbedring av belåningsgrad og stabil gjeldsgrad på nye lån, og vekst skjer til tross for økt avslagsprosent på lån til nye kunder

Sparebank 1 SMN setter tak på hvor mye du får låne

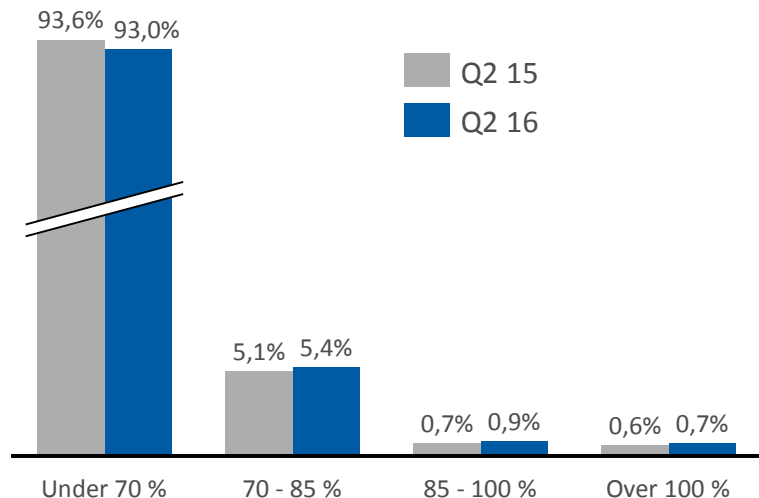
Banken følger etter svenske banker med lånetak.

SMN kutter av lånet om du byr for høyt

Vil ikke finansiere «de vilteste budrundene».

Lav belåningsgrad boliglån

Belåningsgrad saldofordelt siste to år

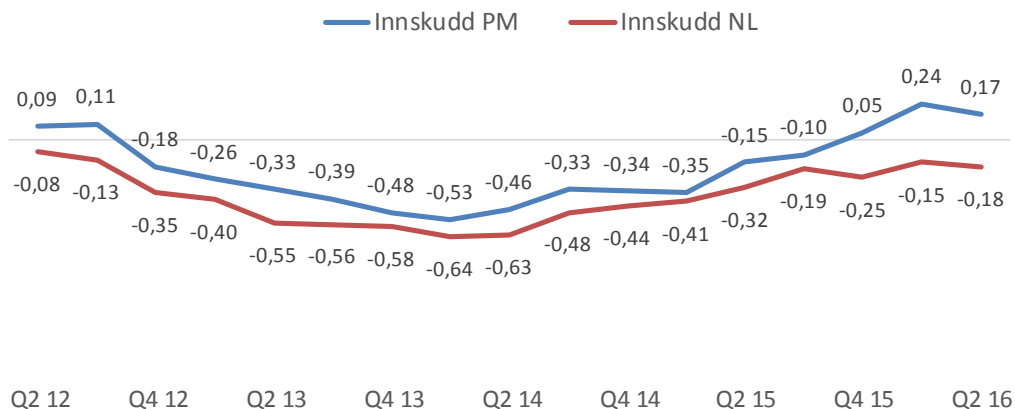
1. halvår 2016

Belåningsgrad boliglån

- 98,4 % av bruttoeksponeringen ligger innenfor 85 % av vurderte sikkerhetsverdier
- Bruttoeksponering over 85 % 1,6 %

Innskuddsmarginer

Marginer innskudd PM og BM fra Q2 2012 per kvartal

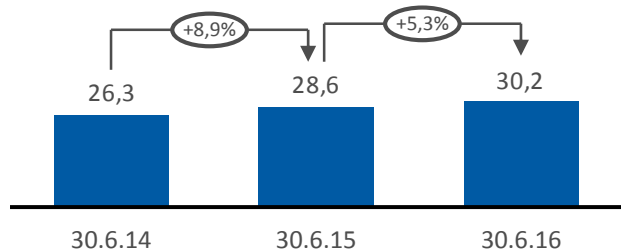

Kommentar

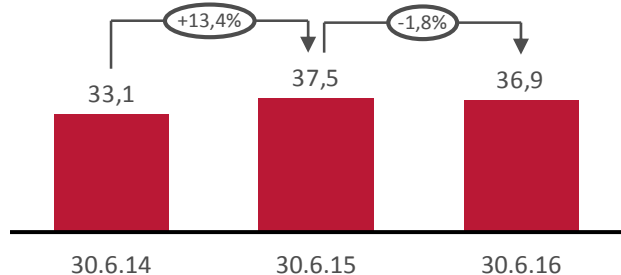
- Økte marginer som følge av reprising
- Innskuddsrentene tilpasses fortløpende

Innskuddsvekst 1,3 % siste 12 måneder

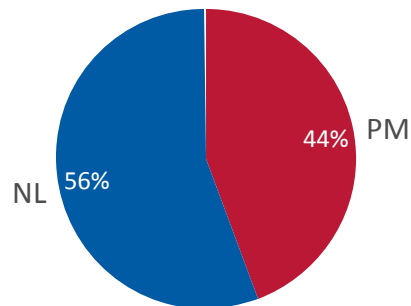
Innskuddsvekst PM 5,3% , hittil i år 6,4 %

Innskuddsreduksjon NL 1,8 % , hittil i år vekst på 3,1 %

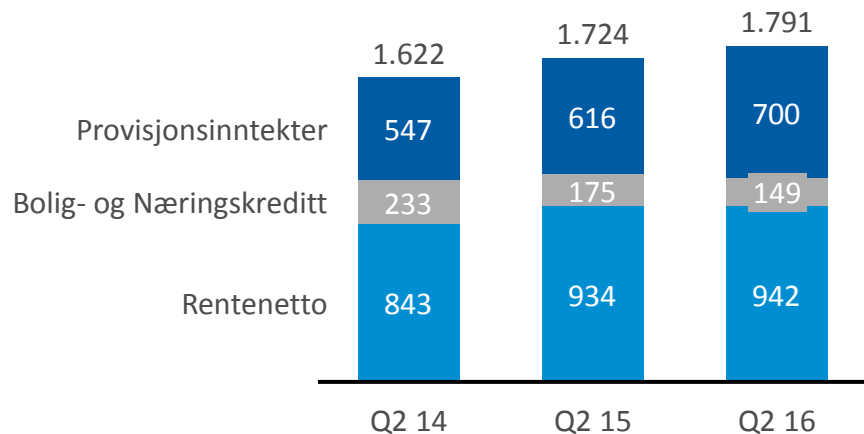

Innskuddsfordeling

Robust inntektsplattform og økte provisjonsinntekter

Netto renteinntekter og andre inntekter

- Robust inntektsplattform
- Bred og diversifisert produktportefølje både i morbank, datterselskaper og produktselskaper
- Økte markedsinntekter er følge av konsolidering av SpareBank 1 Markets som datterselskap fra Q2 15

1. halvår 2016

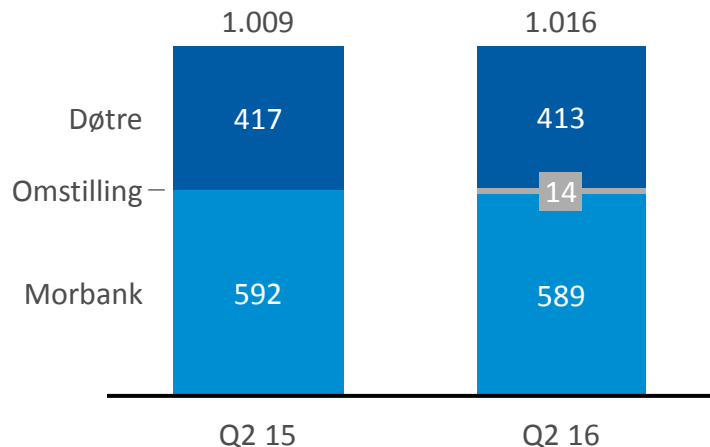
Andre inntekter 1. halvår 2015 og 1. halvår 2016

<i>mill kr</i>	1. halvår 2016	1. halvår 2015	Endring
Betalingstjenester	94	94	0
Kredittkort	30	27	3
Sparing og forvaltning	42	35	7
Forsikring	79	74	5
Garantiprovisjoner	40	31	9
Eiendomsmegling	197	179	18
Regnskapstjenester	119	110	9
Markets	63	23	40
Øvrige provisjoner	37	41	-5
Provisjonsinnt. eks. Bolig/Næring	700	616	85
Boligkreditt	144	170	-26
Næringskreditt	5	5	0
Sum provisjonsinntekter	849	790	59

19

Kostnadene i morbank uendret sammenlignet med 2015

Kostnader første halvår 2015 og første halvår 2016
(proforma tall 2015 for SB1 Markets benyttet)

Lav kostnadsvekst også i konsernet

- Reduserte kostnader i banken er resultat av gjennomføring av kostnadsprogram og årsverksreduksjon
- Moderat kostnadsvekst også i datterselskapene
- Målsettingen er nullvekst i kostnader i morbanken i perioden 2014 til 2016

Morgendagens bank under utvikling

Ny distribusjonsmodell

- SMN innfører ny distribusjonsmodell
- Endret kundedadferd gir nye muligheter
- Banken skal øke salgskraften ytterligere

Effektivisering av produksjon

- Kontinuerlig forbedring som verktøy
- Effektivisere prosesser og produkter
- Samle produksjon der dette vurderes som rasjonelt

Teknologiutvikling gir nye muligheter

- Nye nettsider skal skape bedre samspill mellom kanalene
- Vi videreutvikler nettbanken og mobilbanken
- Vi investerer i verktøy for å øke dialogen med kundene

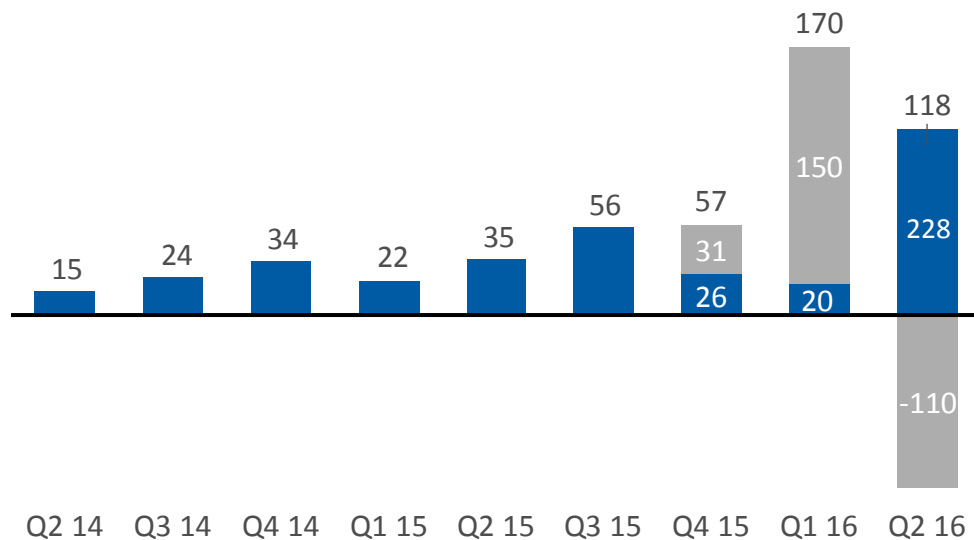

Forbedret kundedialog

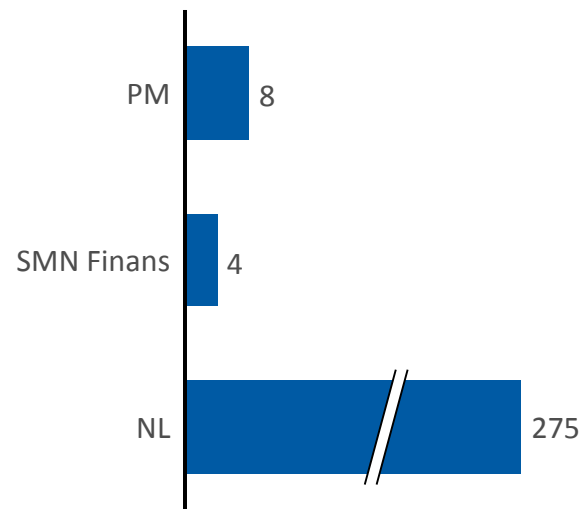
- Fortsatt et potensial for å øke den tiden vi benytter til kundedialog
- Gjennom frigjort tid og nye verktøy skal vi forbedre dialogen med kundene våre
- Kontinuerlig kundedialog basert på kjennskap til kundedadferd

Økte tap på utlån i 2016

Tapsutvikling per kvartal (grå søyle gruppevis)

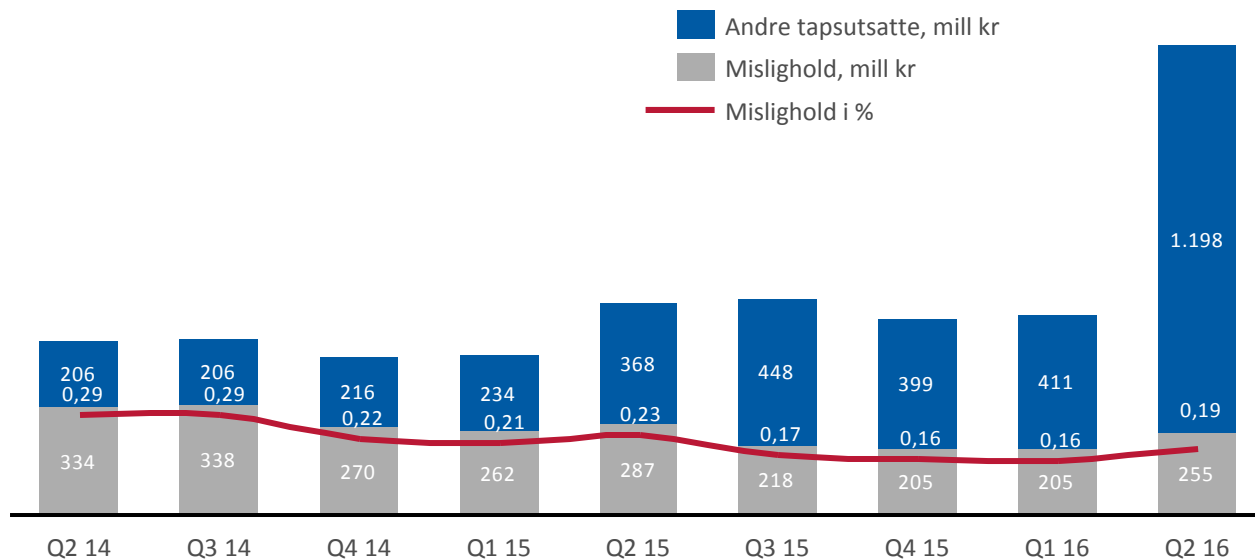
Fordeling tap 1. halvår 2016

Tap på utlån utgjorde 0,44 % (0,09 %) av brutto utlån i første halvår 2016

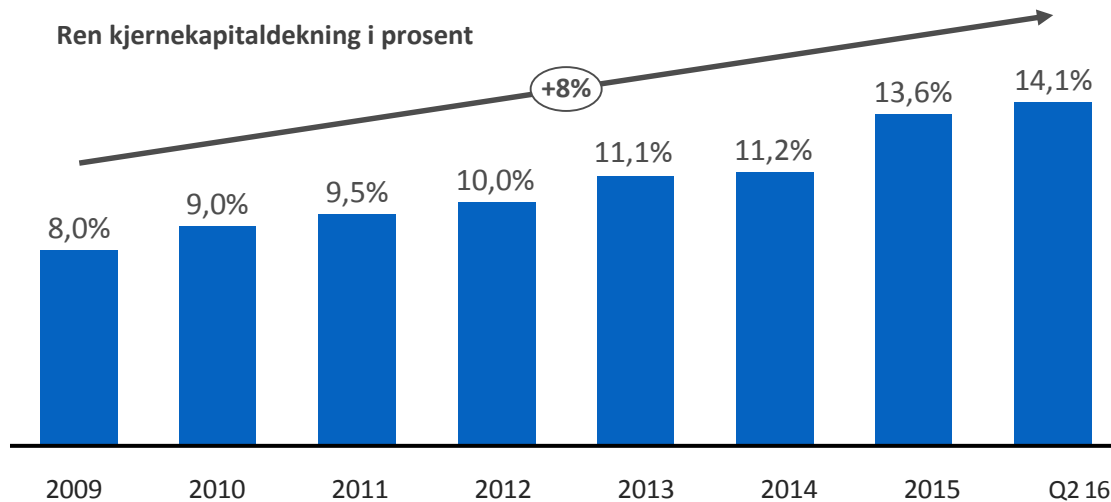
Meget lavt mislighold med 0,19 prosent, men økte problemlån knyttet til offshore

Per kvartal siste 2 år

Utvikling i ren kjernekapital, kapital og egenkapitalavkastning i perioden fra 2009 til Q2 2016

Ren kjernekapitaldekning i prosent

14,5%

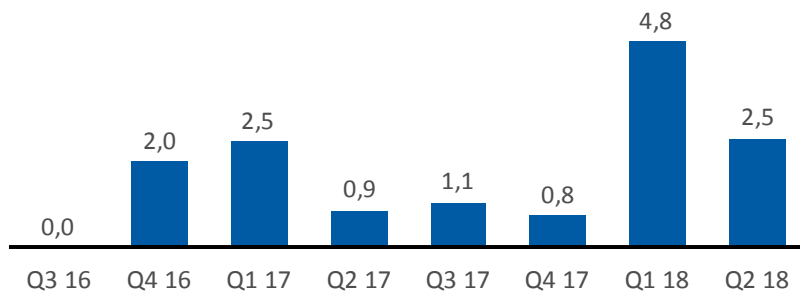
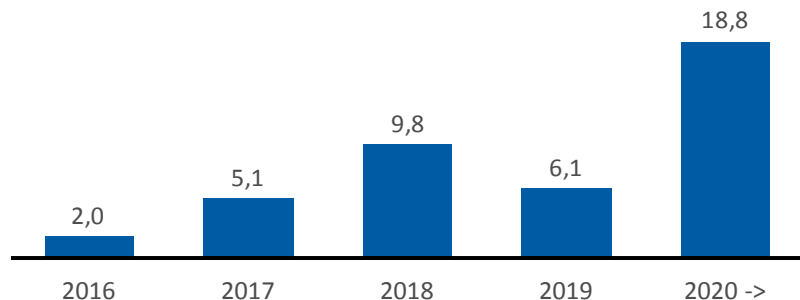
1,0%	Øvrige buffere
1,5%	Motsyklisk
2,0%	Sifi buffer
2,5%	Bevaringsbuffer
3,0%	Systemrisikobuffer
4,5%	Ren kjernekapital

Mål 31.12.
2016

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Q2 16
Ren kjernekapital	4.938	6.177	6.687	8.254	9.374	10.679	12.192	12.757
EK-Avkastning	16,2 %	14,6 %	12,8 %	11,7 %	13,3 %	15,1 %	10,7 %	10,9 %
RWA	64.400	66.688	75.337	82.450	84.591	95.322	89.465	90.464

God tilgang på kapitalmarkedsfinansiering

Forfallsstruktur per 30. juni 2016 (mrd kr)

1. halvår 2016

Kommentarer

- Boligkreditt bankens viktigste finansieringskilde, lån på samlet 33 mrd. kroner solgt per 30. juni 2016
- Nytt låneopptak på 500 mill Euro i andre kvartal 2016
- Samlede forfall neste 2 år 14,6 mrd. kroner:
  - 2,0 mrd i 2016
  - 5,3 mrd i 2017
  - 7,3 mrd i Q1 og Q2 18

SpareBank 1 SMN skal være blant de best presterende bankene

Kundeorientert

Best på kundeopplevelser

Fortsatt styrke markedsposisjon

Effektiv

Nominelle kostnader i morbanken
uendret fra 2014 – 2016

(eks omstillingskostnader)

Lønnsom

Egenkapitalavkastning blant de best
presterende norske banker, 12 %
årlig

Utbytte

Utdelingsgrad på 25% til 35% i
perioden mot 2016, deretter
normalisering

Solid

14,5 % ren kjernekapitaldekning
innen 31. desember 2016

SpareBank 1 SMN

7467 TRONDHEIM

Konsernsjef Finn Haugan

Tel +47 900 41 002
E-mail finn.haugan@smn.no

Finansdirektør Kjell Fordal

Tel +47 905 41 672
E-mail kjell.fordal@smn.no

Sentralbord

Tel +47 07300

Internett adresser:

SMN hjemmeside og nettbank:
HuginOnline:
Egenkapitalbevis generelt:

www.smn.no
www.huginonline.no
www.grunnfondsbevis.no

Finanskalenderen 2016

Q2 2016 11. august 2016
Q3 2016 28. oktober 2016

Vedlegg

1. halvår 2016

Resultatutvikling

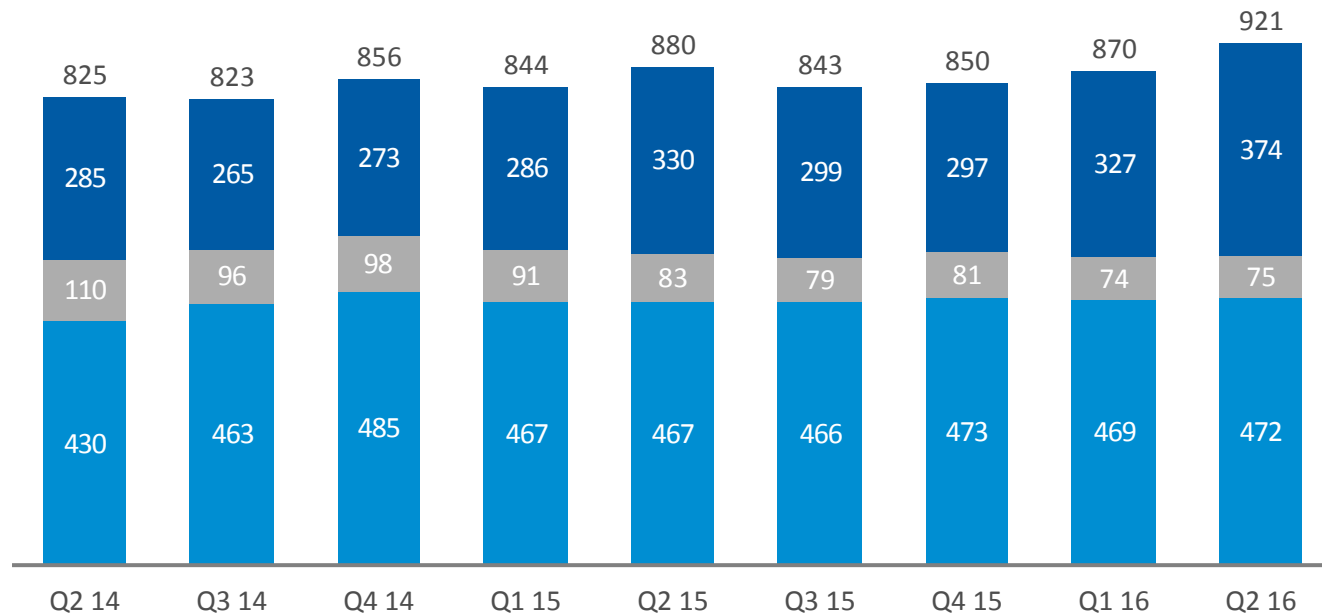
Resultat i 1. halvår og 5 siste kvartaler

NOK mill	1. halvår 2016	1. halvår 2015	Endring	Q2 16	Q1 16	Q4 15	Q3 15	Q2 15
Rentenetto	942	934	8	472	469	473	466	467
Provisjonsinntekter	849	790	59	448	401	378	378	413
Sum driftsinntekter	1.791	1.724	67	921	870	850	843	880
Driftskostnader	1.016	950	67	528	489	515	466	496
Resultat bankdrift før tap	774	774	0	393	381	335	377	384
Tap på utlån	287	56	231	118	170	56	56	35
Resultat bankdrift etter tap	487	718	-231	276	211	279	321	349
Tilknyttede selskaper	244	248	-4	126	118	121	78	120
Avkastning finansielle inv.	197	114	83	144	53	-12	-91	45
Resultat før skatt	928	1.080	-151	545	383	387	309	513
Skatt	157	209	-52	85	72	100	61	83
Overskudd	771	871	-100	460	311	287	248	430
Egenkapitalavkastning	10,9 %	13,7 %		12,9 %	8,9 %	8,4 %	7,4 %	13,4 %

Økte driftsinntekter i 2016

Driftsinntekter per kvartal siste 2 år

- Provisjonsinntekter
- Provisjonsinntekter Boligkreditt/Næringskreditt
- Rentenetto

Avkastning finansielle investeringer

Første halvår og fem siste kvartal

NOK mill.	1. halvår 2016	1. halvår 2015	Q2 16	Q1 16	Q4 15	Q3 15	Q2 15
Kursgevinst og utbytte aksjer	65	70	62	3	-17	9	61
Obligasjoner og derivater	78	-21	53	25	-16	-116	-32
Valuta og renteforretninger	54	64	28	26	20	18	16
Netto avk. finansielle investeringer	197	114	143	54	-13	-90	44

Datterselskaper

Resultat før skatt første halvår og fem siste kvartal

NOK mill	1. halvår 2016	1. halvår 2015	Endring	Q2 16	Q1 16	Q4 15	Q3 15	Q2 15
EiendomsMegler 1 Midt-Norge (eierandel 87 %)	43,3	29,2	14,1	33,3	10,0	7,5	10,3	21,3
SpareBank 1 Regnskapshuset SMN	25,9	20,3	5,6	21,6	4,3	8,8	5,7	12,4
SpareBank 1 Finans Midt-Norge (eierandel 65 %)	48,5	43,4	5,1	25,1	23,4	19,5	20,1	22,2
Allegro Kapitalforvaltning (eierandel 90 %)	4,4	1,3	3,0	3,8	0,6	-0,7	0,7	1,0
SpareBank 1 SMN Invest	22,5	13,0	9,5	12,6	9,9	5,6	20,0	12,1
Sparebank 1 Markets (eierandel 74 %)	5,5		5,5	2,3	3,2	-21,4	-52,6	-10,1

SpareBank 1 Markets ble datterselskap av SpareBank 1 SMN fra og med 2. kvartal 2015

Tilknyttede selskaper

Resultatandel etter skatt hittil i år og fem siste kvartal

NOK mill	1. halvår 2016	1. halvår 2015	Endring	Q2 16	Q1 16	Q4 15	Q3 15	Q2 15
SpareBank 1 Gruppen (eierandel 19,5 %)	140,9	127,6	13,3	79,9	61,0	68,0	55,8	68,2
SpareBank 1 Boligkreditt (eierandel 19,0 %)	21,8	50,1	-28,3	-1,9	23,7	15,1	14,5	9,1
SpareBank 1 Næringskreditt (eierandel 33,7 %)	14,9	15,4	-0,5	6,9	8,0	8,0	6,6	7,3
BN Bank (eierandel 33 %)	50,7	34,8	15,9	30,9	19,8	10,6	-4,1	16,5
SpareBank 1 Kredittkort (eierandel 18,4 %)	14,3	9,6	4,6	8,1	6,2	5,3	5,6	5,8
SpareBank 1 Mobilbetaling (eierandel 19,7 %)	-9,3		-9,3	-3,4	-5,9			

Endring rentenetto

Endring 1. halvår 2015 – 1. halvår 2016

Netto renteinntekter 1. halvår 2015	934
Netto renteinntekter 1. halvår 2016	942
Endring	8
Fremkommer slik:	
Utlånsgebyrer	-7
Utlånsvolum	33
Innskuddsvolum	-5
Utlånsmargin	-134
Innskuddsmargin	108
Forrentning egenkapital	-2
Finansiering og likviditetsbeholdning	6
SMN Finans	9
Endring	8

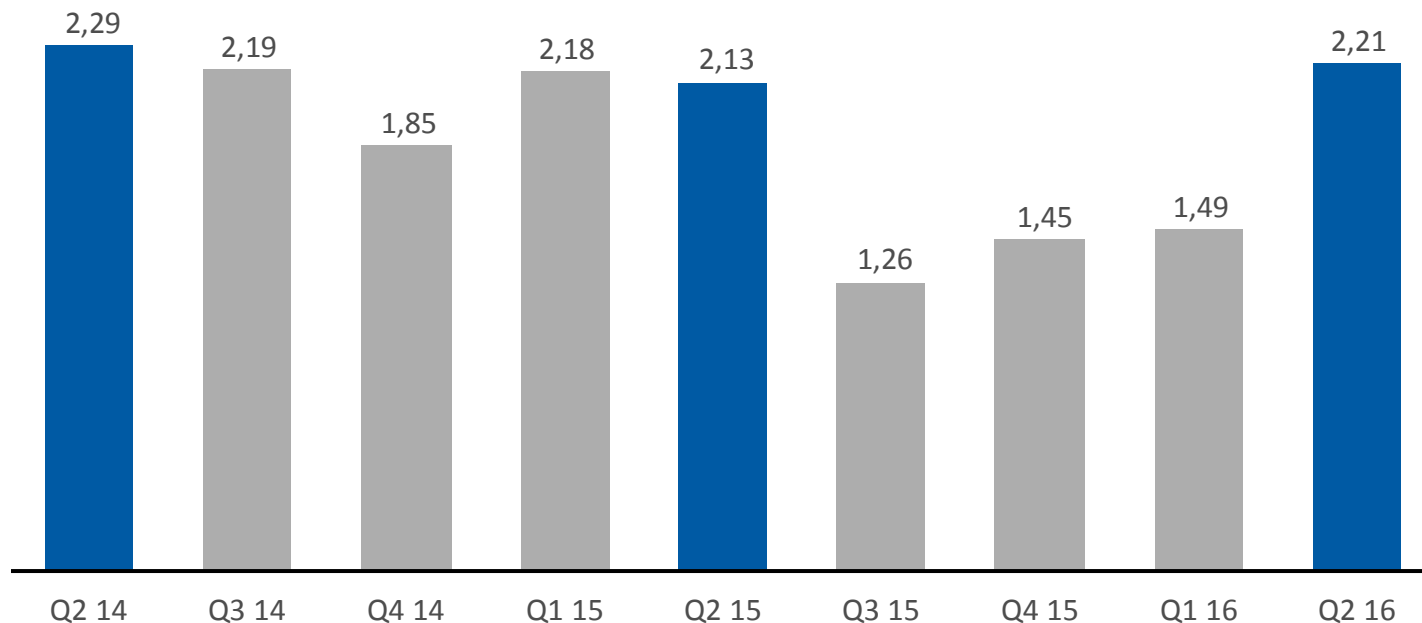
Store bruttobevegelser

- Økt volum på utlån og bedre innskuddsmarginer bidrar til styrking av rentenettoen
- Reduserte marginer på boliglån svekker rentenettoen

Provisjonsinntekter fra Boligkreditt er også redusert i perioden som følge av lavere marginer

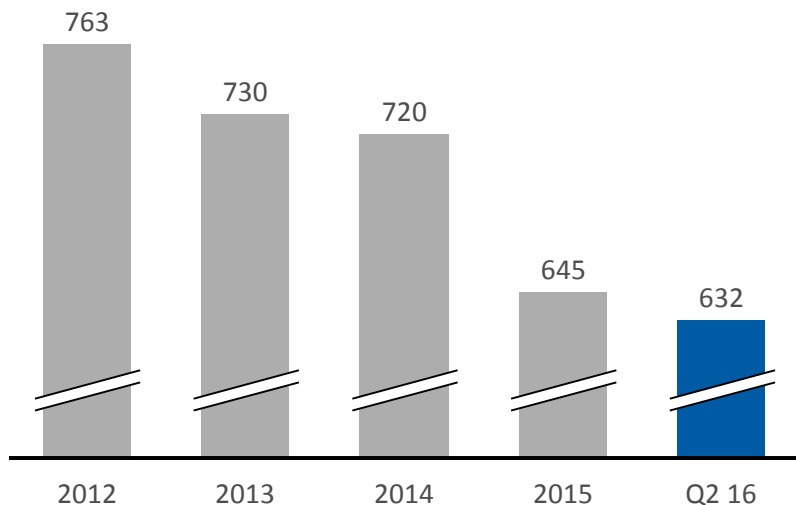
Resultat per egenkapitalbevis

Per kvartal siste to år

Færre årsverk avgjørende for å nå kostnadsmålet

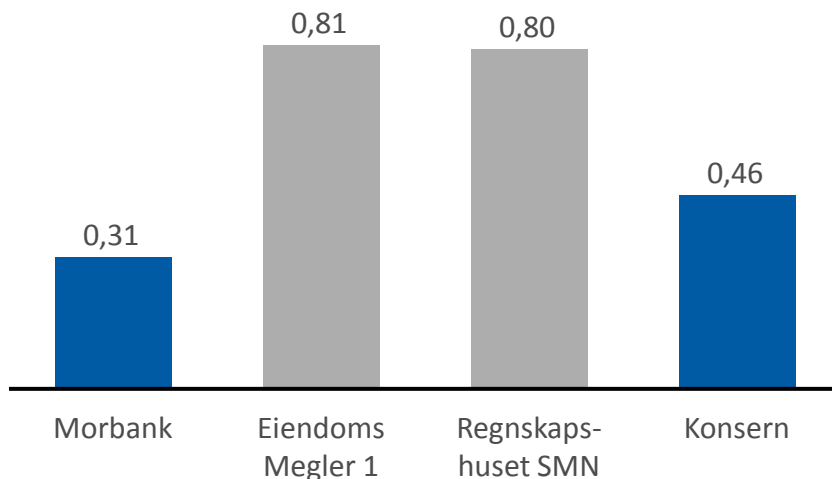
Årsverk i morbank

- Antall årsverk i morbanken er redusert med 88 i løpet av siste 18 måneder, primært ved naturlig avgang
- Innen utgangen av 2016 er det målsatt en ytterligere nedgang til 600 årsverk

SpareBank 1 SMN skal fremstå som kostnadseffektiv også som konsern

Høye driftsmarginer i EM1 og Regnskapshuset SMN. Kostnadseffektive i f.t. bransjestandard

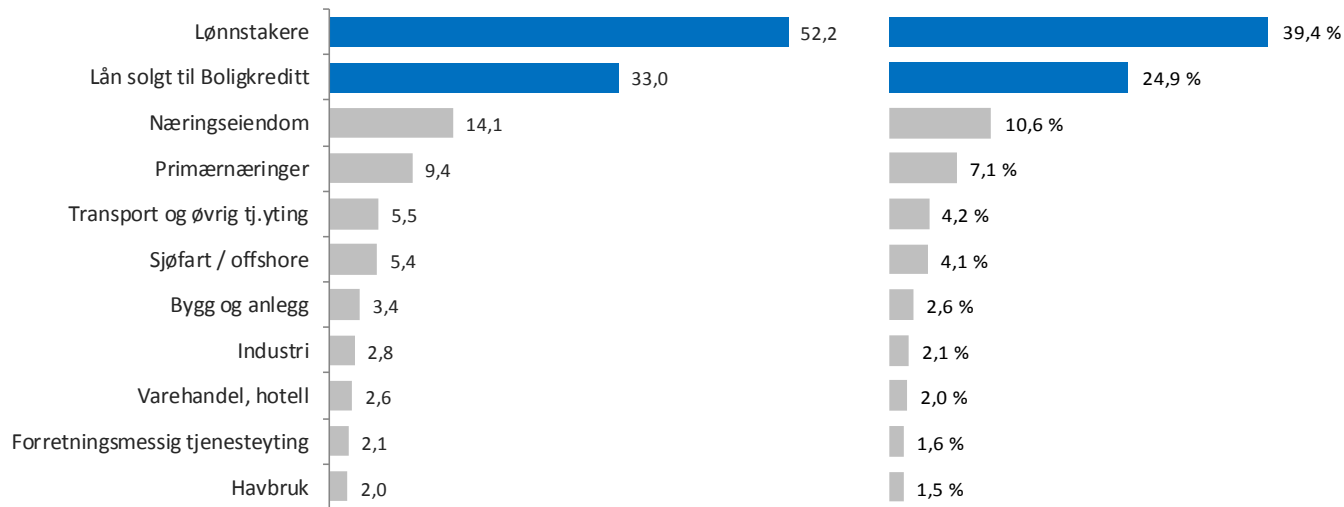

Lønnsomme og lite kapitalkrevende døtre:

- Både EM1 og Regnskapshuset SMN er selskaper med god lønnsomhet – og er virksomheter som krever lite egenkapital sammenlignet med konsernets øvrige virksomheter
- I sine respektive bransjer fremstår de som svært kostnadseffektive
- Men utfordrer kostnads / inntektsforholdet i konsernet

Høy andel boliglån og veldiversifisert SMB portefølje

I mrd. kroner og i % av totale utlån

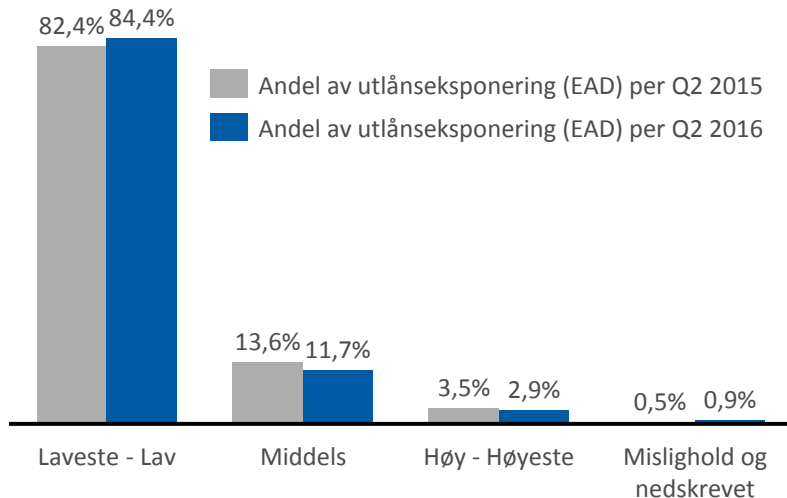
Balanse

Siste 3 år

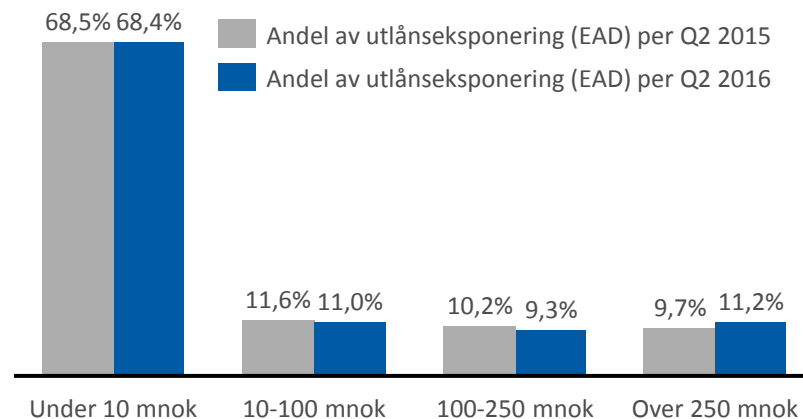
	30.6.16	30.6.15	30.6.14
Likvider	27,1	21,5	19,8
Netto utlån	97,0	93,7	85,0
Aksjer	1,5	1,3	1,1
Investering i tilknyttede selskaper	5,7	5,0	4,8
Goodwill	0,6	0,6	0,5
Øvrige aktiva	9,3	8,7	7,4
Eiendeler	141,1	130,9	118,8
Pengemarkedsfinansiering	48,4	41,8	38,9
Innskudd fra kunder	67,0	66,2	59,4
Øvrig gjeld	7,7	6,3	5,3
Ansvarlig lånekapital	3,6	3,4	3,4
Egenkapital	14,5	13,2	11,8
Gjeld og egenkapital	141,1	130,9	118,8
I tillegg utlån solgt til Boligkreditt og Næringskreditt	34,8	30,3	29,4

Stabilt risikobilde

SpareBank 1 SMNs lån fordelt på risikoklasse og andel EAD

SpareBank 1 SMNs lån fordelt på engasjementsstørrelse og andel EAD (Exposure At Default)

Bedret soliditet

Kapitaldekning per Q2 2016 og Q2 2015

<i>NOK mill.</i>	30.6.16	30.6.15
Ren kjernekapital	12.757	11.443
Fondsobligasjon	1.846	1.699
Kjernekapital	14.604	13.142
Tilleggskapital	2.278	2.435
Sum ansvarlig kapital	16.882	15.577
Kapitalkrav kreditrisiko IRB	4.123	4.068
Gjeldsrisiko, egenkapitalrisiko	29	208
Operasjonell risiko	479	457
Engasjementer beregnet etter standardmetoden	1.931	1.926
CVA	90	71
Overgangsordning Basel II	585	471
Minimumskrav ansvarlig kapital	7.237	7.201
Beregningsgrunnlag	90.464	90.010
Ren kjernekapitaldekning	14,1 %	12,7 %
Kjernekapitaldekning	16,1 %	14,6 %
Kapitaldekning	18,7 %	17,3 %

Ren kjernekapitaldekning styrket i andre kvartal 2016

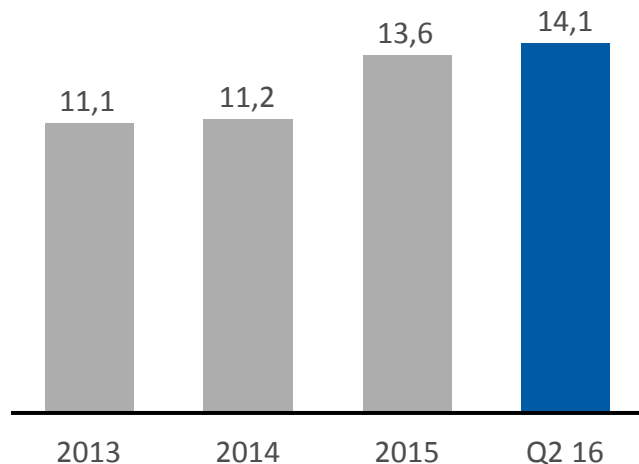
Kommentar

- Godt kvartalsresultat og mottatt utbytte fra SpareBank 1 Gruppen styrker soliditeten
- I tillegg er kapitalbehov knyttet til overgangsreglene (gulvet) redusert i 2. kvartal

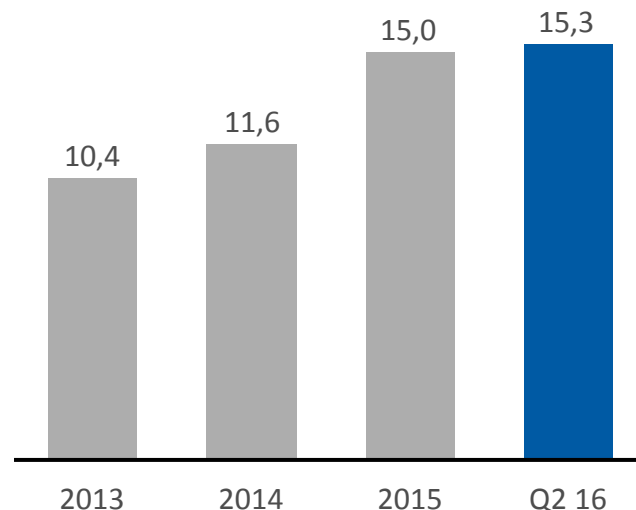

Sterk soliditet

Utvikling ren kjernekapitaldekning

Utvikling ren kjernekapitaldekning uten overgangsregler (Basel III)

Nøkkeltall

Siste 3 år

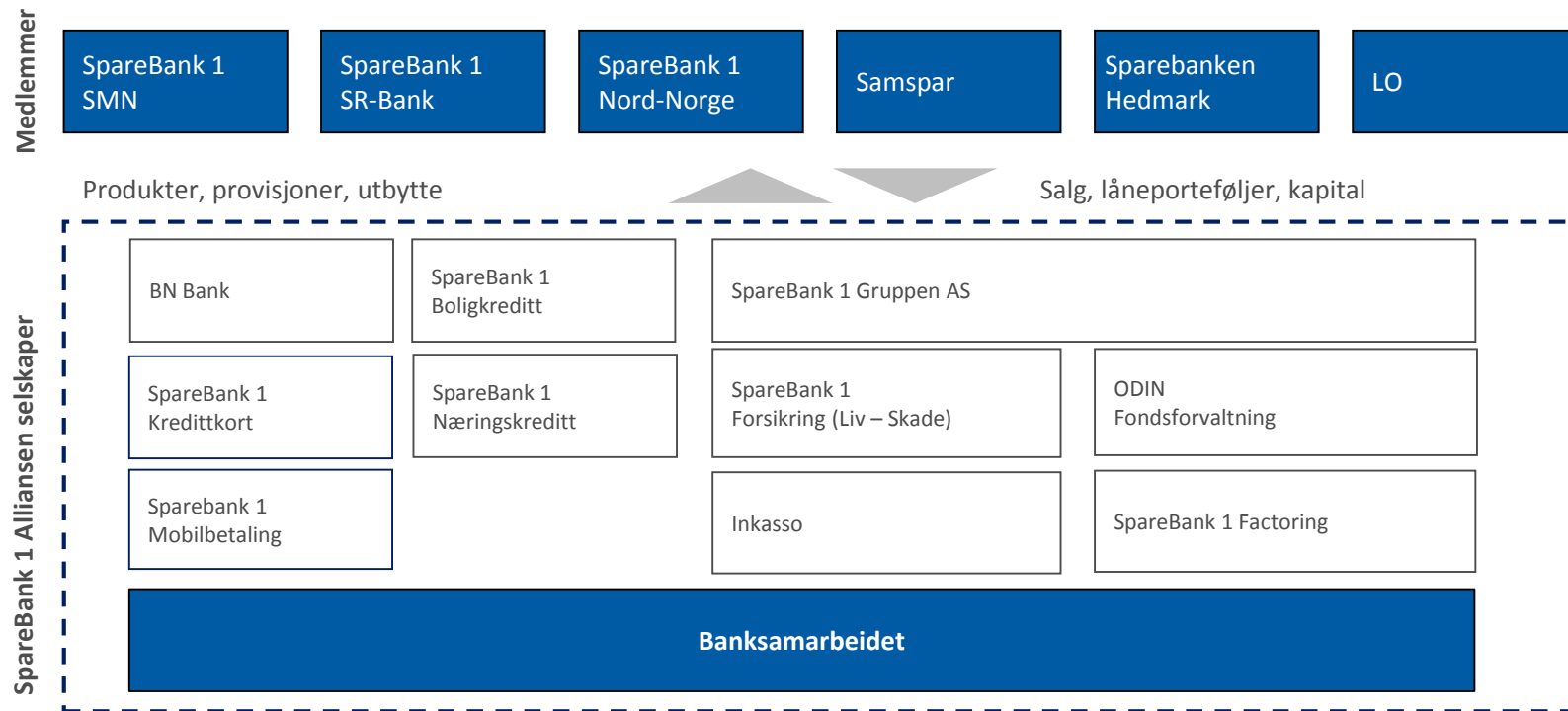
	30.6.16	30.6.15	30.6.14
Kjemekapitalandel eks hybridkapital	14,1 %	12,7 %	11,4 %
Kjemekapitalandel	16,1 %	14,6 %	13,3 %
Kapitaldekning	18,7 %	17,3 %	15,0 %
Utlånsvekst (inkl. Boligkreditt)	6,5 %	8,4 %	5,1 %
Innskuddsvekst	1,3 %	11,4 %	8,5 %
Innskuddsdekning	69 %	70 %	70 %
PM-andel utlån	64 %	62 %	62 %
Kostnader / inntekter	46 %	46 %	42 %
Egenkapitalavkastning	10,9 %	13,7 %	16,8 %
Tap i % av utlån	0,44 %	0,09 %	0,06 %

Nøkkeltall egenkapitalbevis (konserntall)

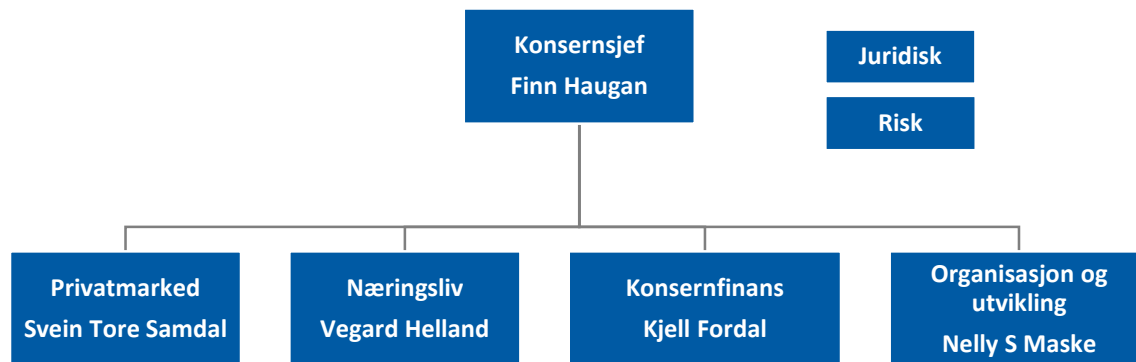
Siste 5 år (korrigert for gjennomførte emisjoner)

	Q2 16	Q2 15	2015	2014	2013	2012
Egenkapitalbevisbrøk	64,0 %	64,6 %	64,0 %	64,6 %	64,6 %	64,6 %
Antall EKB (mill)	129,83	129,83	129,83	129,83	129,83	129,83
Børskurs	46,70	65,50	50,50	58,50	55,00	34,80
Børsverdi (mill kr)	6.063	8.504	6.556	7.595	7.141	4.518
Bokført EK per EKB	69,18	64,18	67,65	62,04	55,69	50,09
Resultat per EKB, majoritet	3,71	4,31	7,02	8,82	6,92	5,21
Utbytte per EKB	-	-	2,25	2,25	1,75	1,50
Pris/Inntjening	6,30	7,60	7,19	6,63	7,95	6,68
Pris/Bokført egenkapital	0,68	1,02	0,75	0,94	0,99	0,69

SpareBank 1 Alliansen

Organisering SpareBank 1 SMN

Overordnet organisering

